

Alati za dizajn i pripremu

U prethodnom modulu imali ste prilike da se upoznate sa procesom razvoja web sajtova, odnosno sa različitim fazama od kojih je takav posao sačinjen. Tom prilikom je rečeno da nakon uvodne faze, koja podrazumeva prikupljanje informacija, slede faze planiranja i dizajna. Reč je o fazama čija realizacija je posao web dizajnera. Ipak, veoma je dobro da i frontend programeri poznaju osnovne postulate pripreme i web dizajna.

Faze planiranja i dizajna podrazumevaju prikupljanje i traganje za idejama, kao i kreiranje različitih skica, nacрта i modela. Tokom obavljanja takvih poslova nastaju moodboardovi, wireframeovi, mockupovi i prototipovi. Faza dizajna, pored kreiranja detaljnih nacрта korisničkog okruženja, podrazumeva i izradu svih grafičkih elemenata: logoa, ikonica, grafikona, slika...

Svi navedeni poslovi planiranja i dizajna mogu se obaviti na različite načine i korišćenjem različitih alata. U nastavku ove lekcije malo bolje ćemo se upoznati sa različitim elementima pripreme i dizajna, kao i sa alatima koji se mogu koristiti za njihovo kreiranje.

Moodboard

Moodboard je pojam koji se veoma često koristi u različitim oblastima dizajna. Koristi se za izražavanje dizajnerskih ideja i koncepata. Osnovna forma moodboarda jeste kolaž. On može biti sastavljen od slika, fotografija, tipografskih predloga, kao i različitih šablona i tekstura (slika 9.1).

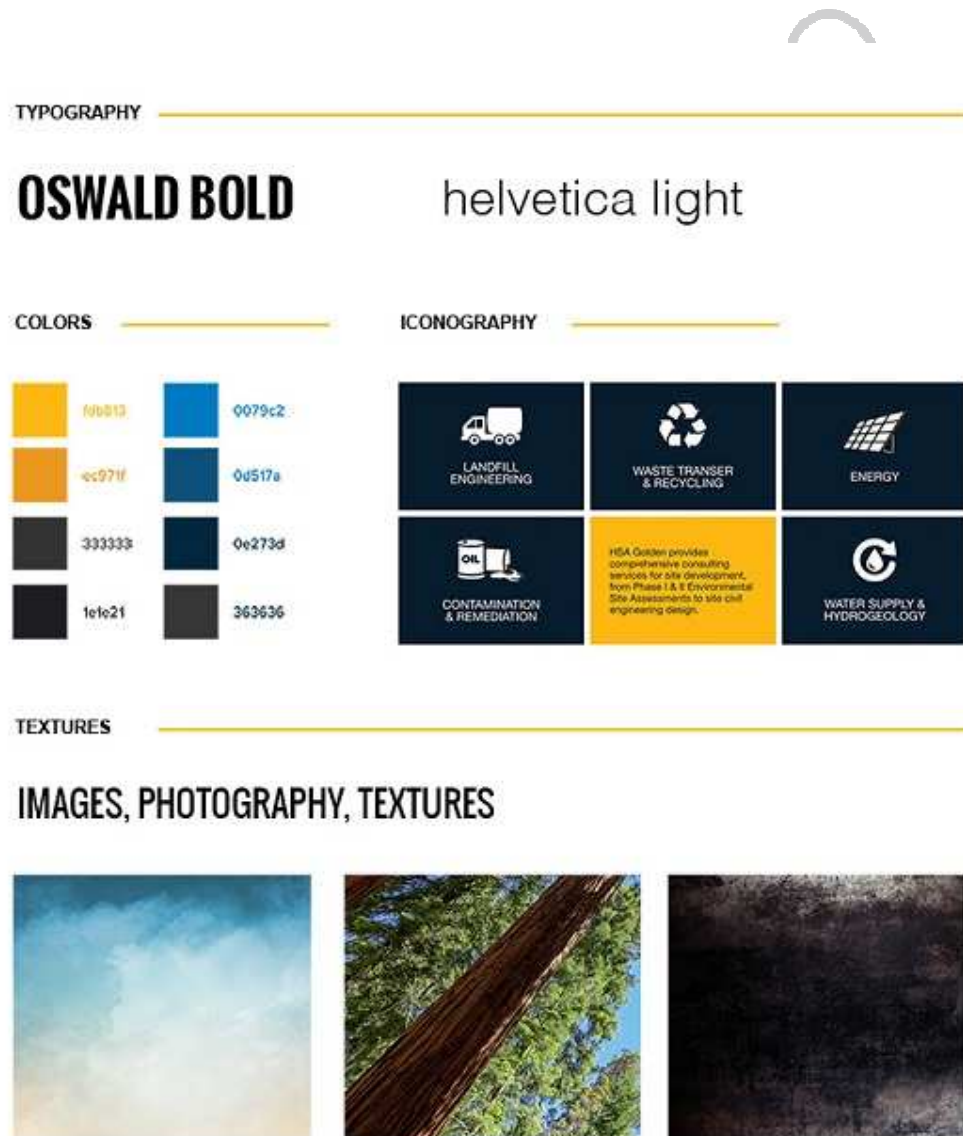


Slika 9.1. Primer jednog moodboarda

Moodboard je veoma koristan i u oblasti web dizajna. Uglavnom se koristi da predstavi sledeće elemente budućeg dizajna:

- paletu boja;
- tipografiju (fontove);
- ikonografiju (ikonice);
- fotografije i/ili ilustracije;
- logoe;
- različite elemente već postojećih sajtova koji vas inspirišu;
- ...

Slika 9.2. ilustruje primer moodboarda koji se može koristiti prilikom kreiranja jednog web sajta.

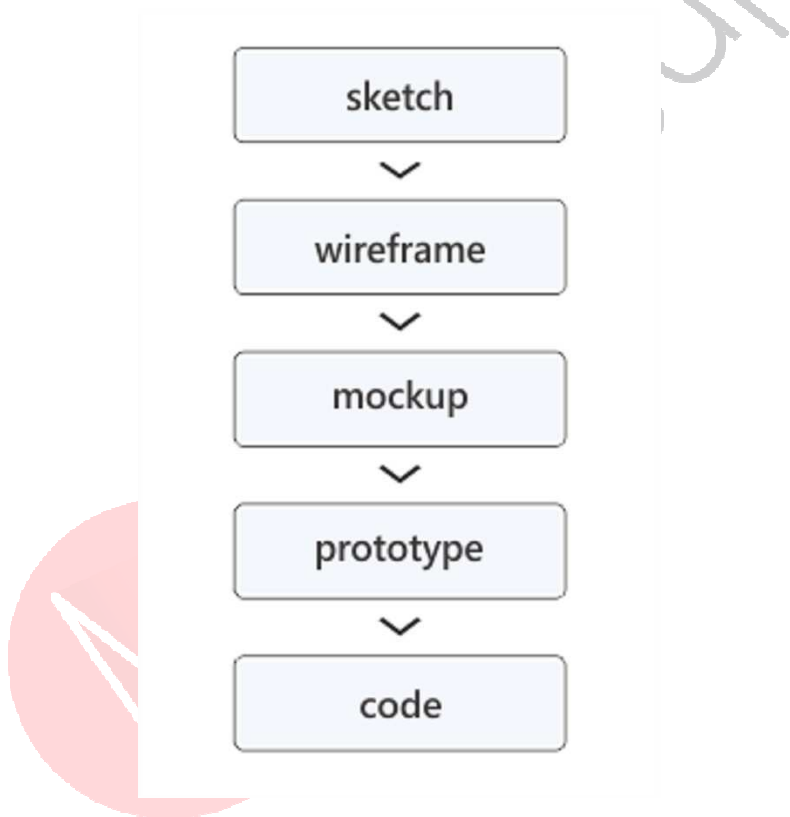


Slika 9.2. Primer jednog moodboarda koji se može koristiti za web dizajn

Moodboard se može kreirati ručno, korišćenjem table proizvoljnih dimenzija na koju se postavljaju različiti elementi, uglavnom isecci papira, fotografije, tkanine, boje. Ipak, za web dizajn mnogo je prikladnije kreiranje moodboarda upotrebom kompjutera. Takav moodboard se veoma često naziva digitalni moodboard. Digitalni moodboard se veoma efikasno može kreirati korišćenjem programa Adobe Photoshop, Adobe Illustrator ili Corel Draw. Takođe, postoje i brojni online servisi, odnosno web aplikacije, koje omogućavaju kreiranje digitalnog moodboarda, bez potrebe za instaliranjem programa. Neki od takvih servisa su Canva, Adobe Spark, InVision i drugi.

Dizajniranje korisničkog okruženja

Proces dizajniranja korisničkog okruženja veoma je specifičan posao koji se ne može podvesti pod tačno utvrđeni skup pravila. Jednostavno, različiti dizajneri koriste različite pristupe, koji podrazumevaju drugačije korake na putu od skice do finalnog dizajna. Ipak, ukoliko govorimo o procesu sa najviše detalja, on se može predstaviti kao na slici 9.3.

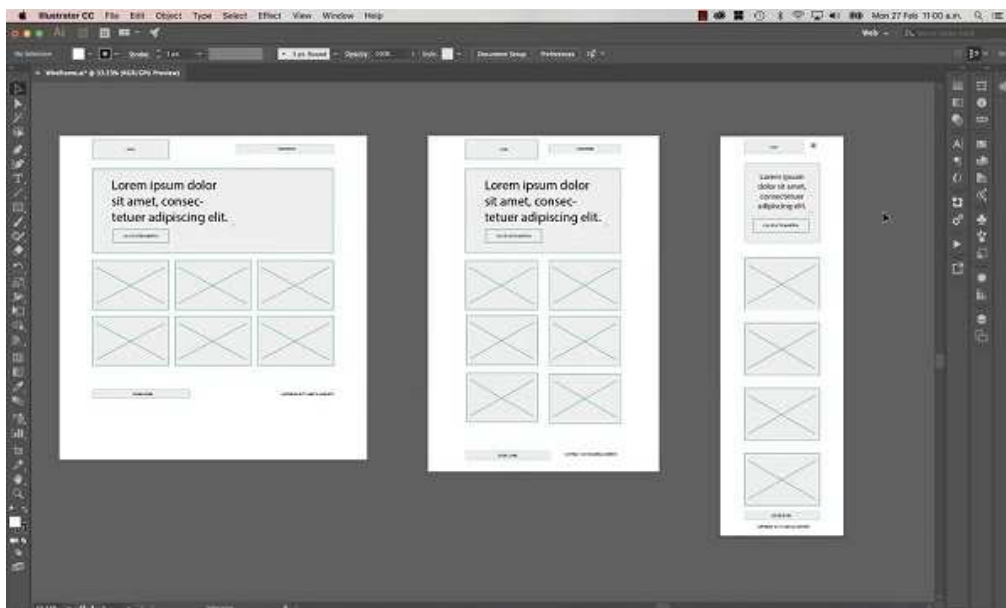


Slika 9.3. Kompletan proces web dizajna – od skice do HTML i CSS koda

Slika 9.3. ilustruje sve relevantne etape kroz koje se može proći prilikom dizajniranja korisničkog okruženja web sajtova. Započinje se crtanjem skice, a nastavlja kreiranjem grubih nacrti koji se predstavljaju wireframeovima. Nacrta sa nešto više detalja nazivaju se mockupovi. Nakon kreiranja mockupova može uslediti i kreiranje interaktivnih prikaza – takozvanih prototipova.

Kao što je rečeno, zbog specifičnosti posla dizajneri mogu odlučiti da neki od navedenih koraka izostave. Tako je moguće odmah nakon wireframea krenuti sa realizacijom, odnosno kodiranjem. Moguće je i direktno raditi na mockupu ili prototipu.

Wireframeove i mockupove je moguće kreirati pomoću grafičkih programa opšte namene, kao što su Photoshop i Illustrator. Illustrator se najčešće koristi za kreiranje wireframeova (slika 9.4).



Slika 9.4. Primer kreiranja wireframea u Adobe Illustratoru

Kreiranje interaktivnih mockupova, odnosno prototipova, moguće je obavljati kombinacijom programa Adobe Photoshop i Adobe XD. Pored ovih navedenih desktop programa, postoji i veliki broj online alata koje je moguće koristiti za kreiranje wireframeova, mockupova i prototipova.

Kreiranje vizuelnih grafičkih elemenata

Osim kreiranja izgleda korisničkog okruženja, posao web dizajnera podrazumeva i kreiranje svih vizuelnih grafičkih elemenata, kao što su logoi, ikonice, pozadinske slike, grafikoni, ilustracije i slično. Naravno, vodeći programi za obavljanje takvih poslova su Adobe Illustrator i Adobe Photoshop.

Adobe Photoshop je program za obradu rasterske, a Adobe Illustrator za obradu vektorske grafike.

Rasterska i vektorska grafika

U računarskoj grafici raster ili bitmapa je pravougaona mreža koju formira veliki broj piksela. Piksel je najmanja jedinica rasterske grafike. Upravo ta mreža je razlog zbog kojeg možemo da vidimo bilo kakvu sliku na ekranu računara, tableta ili mobilnog telefona, odnosno u štampi. Tako je rasterska grafika sačinjena iz velikog broja malih pravougaonih tačaka koje se nazivaju pikseli.

Za razliku od rastera, koji slike prikazuje pomoću mreže piksela i njihovih informacija, vektorski crteži funkcionišu po sasvim drugačijem principu, koji se može nazvati *matematički* s obzirom na to da su vektori deo matematike. Svaki vektorski crtež je definisan tačkama koje se nazivaju *tačke sidrenja* i *vektorskim putanjama*, koje povezuju sve tačke jednog vektorskog objekta.

Na web sajtovima se direktno može prikazivati i rasterska i vektorska grafika. Ipak, ne mogu se svi grafički elementi prikazivati na oba načina. Na primer, fotografije se ne mogu prikazati u vektorskom formatu. Ipak, većina ostalih grafičkih elemenata se može prikazati u vektorskom obliku, što je ujedno i najbolje rešenje, zato što vektorska grafika zauzima neuporedivo manje resursa i moguće je menjati njene dimenzije bez gubitka kvaliteta.

Logo je jedan od elemenata web sajtova koji se gotovo uvek kreira korišćenjem programa za vektorsku obradu grafike (slika 9.5).



Slika 9.5. Primer kreiranja logoa korišćenjem programa Adobe Illustrator

Slika 9.5. ilustruje primer kreiranja jednog logoa korišćenjem programa Adobe Illustrator. Veoma čest grafički element web sajtova su i fotografije. S obzirom na to da su fotografije klasičan primer rasterske grafike, njihova obrada se obavlja korišćenjem programa Adobe Photoshop (slika 9.6).



Slika 9.6. Primer obrade jedne fotografije korišćenjem Adobe Photoshopa

Pre upotrebe na webu, fotografije je neophodno pripremiti na odgovarajući način. Naime, nikako nije dobro koristiti sirove fotografije, koje su direktno eksportovane sa foto-aparata. Takve fotografije su uglavnom veoma velikih dimenzija, što znači da zauzimaju i veliku količinu memorije. Jedno od osnovnih pravila web razvoja jeste ono koje se odnosi na veličinu resursa jednog web sajta. S obzirom na to da se funkcionisanje weba zasniva na mrežnoj komunikaciji preko interneta, veličina fajlova od kojih je web sajt sačinjen igra veoma važnu ulogu. Upravo zbog toga neophodno je pripremiti fotografije za web na odgovarajući način – smanjivanjem njihove veličine i redukovanjem kvaliteta. Takvim i sličnim zahvatima nad rasterskom i vektorskom grafikom bavićemo se u jednom od narednih kurseva, koji će u potpunosti biti posvećen Adobe Photoshop i Illustrator programima.

Pitanje:

Najpoznatiji program za obradu rasterske grafike je

- **Adobe Photoshop**
- Adobe Illustrator
- Microsoft Word
- Notepad++

Objašnjenje:

U računarskoj grafici, raster ili bitmapa je pravougaona mreža koju formira veliki broj piksela. Najpoznatiji program za obradu rasterske grafike je Adobe Photoshop.

Rezime

- Faze planiranja i dizajna podrazumevaju prikupljanje i traganje za idejama, kao i kreiranje različitih skica, nacрта i modela.
- Tokom faza planiranja i dizajna nastaju moodboardovi, wireframeovi, mockupovi i prototipovi, ali i svi grafički elementi sajta.
- Moodboard je pojam koji se veoma često koristi u različitim oblastima dizajna za izražavanje dizajnerskih ideja i koncepata.
- Prilikom web dizajna moodboard se koristi za predstavljanje palete boja, fontova, ikonica, fotografija, ilustracija, logoa...
- Moodboard se veoma efikasno može kreirati korišćenjem programa Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, Corel Draw...
- Wireframeove i mockupove je moguće kreirati pomoću grafičkih programa opšte namene, kao što su Photoshop i Illustrator.
- Adobe Illustrator se najčešće koristi za kreiranje wireframeova.
- Kreiranje interaktivnih mockupova, odnosno prototipova, moguće je obavljati kombinacijom programa Adobe Photoshop i Adobe XD.
- Postoji i veliki broj online alata koje je moguće koristiti za kreiranje wireframeova, mockupova i prototipova – Canva, Adobe Spark, InVision...
- Adobe Photoshop je program za obradu rasterske, a Adobe Illustrator za obradu vektorske grafike.
- Raster ili bitmapa je pravougaona mreža koju formira veliki broj piksela, najmanjih jedinica za prikaz slike.
- Za razliku od rastera, koji slike prikazuje pomoću mreže piksela i njihovih informacija, vektorski crteži funkcionišu po sasvim drugačijem principu, koji se može nazvati *matematički* s obzirom na to da su vektori deo matematike.
- Na web sajtovima se direktno može prikazivati i rasterska i vektorska grafika.